

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Живка Карагъзова, д.м.**

Медицински Университет - София, Медицински Факултет,
Катедра „Акушерство и гинекология“

Относно: дисертационния труд на **д-р Живко Стоянов Жеков** на тема:
**„Методи за прекъсване на бременността в акушеро-гинекологичната
практика“**

Представям настоящото становище, съгласно заповед № Р-109-83/11.03.2021г. на Ректора на МУ-Варна, като член на научното жури по процедура за придобиване на образователна и научна степен "Доктор" с кандидат д-р Живко Стоянов Жеков.

I. Обобщени данни за кандидата

Д-р Живко Стоянов Жеков е роден на 26.10.1961г. в гр. Варна. През 1987 г. се дипломира със специалност „медицина“ в МУ - Варна.

Придобива клинична специалност по *Акушерство и гинекология*, МУ - Варна, а от 1993г., а от 2018г. е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка към Катедра Акушерство и гинекология към МУ - Варна. От 2016г. до момента заема длъжността Началник Гинекологично отделение в СБАГАЛ – Варна.

Д-р Жеков има проведени множество курсове и специализации в областта на ендоскопската гинекологична хирургия.

Дисертационният труд на д-р Живко Жеков съдържа 150 страници и онагледен със 72 графики и 25 таблици. Приложена е справка за научните приноси, списък на публикациите, свързани с темата на труда. Цитираната библиография обхваща 270 литературни източника, от които на латиница 174 и 33 на кирилица. Дисертационният труд е структуриран според утвърдените изисквания.

II. Актуалност на темата

Прекъсването на бременността е най-често извършваната гинекологична процедура, като годишно в световен мащаб се реализират над 56 млн. аборти, най-

голям процент от които, е в развиващите се страни. През последните години усилията на медиците са насочени основно към подобряване на условията и техниката при извършването на аборти, както и по отношение на ефективност, безопасност и намален риск от усложнения. Действащата в РБългария Наредба №2 на МЗ от 01.02.1990 г. е ревизирана и осъвременена в Проекта за Медицински стандарт по специалността акушерство и гинекология и предстои да бъде представена за обществено и професионално обсъждане, въвеждайки границата между аборт и раждане и мястото и вида на употребяваните техники, включващи хирургичните и медикаментозните, включително тези off label. До момента няма представен протокол (guideline) за хирургичното и медикаментозното прекъсване на бременността в различните срокове от експерти на Българското Дружество по Акушерство и Гинекология. Д-р Жеков е акцентуирал своето внимание върху прилаганите хирургични манипулации.

В литературния обзор д-р Жеков е систематизирал и обсъдил актуалните дискуссионни мнения. Анализът на литературните данни подчертава ясно актуалността на третираните проблеми. Формулирането на поставените цели и задачи на базата на извършения анализ на литературните данни са основа за анализа и интерпретацията на получените резултати.

Постановката на **целта и задачите** са ясни. **Целта** е да се извърши сравнителен анализ на използваните методи за аборт (хирургичен и медикаментозен) в съвременната акушеро-гинекологична практика, като се оптимизират критериите за приложение на процедурите през I и II триместър на бременността. Формулираните **задачи са 6** на брой.

В раздел **“Материали и методи”** конкретно и точно са обособени основни групи на работния материал. Дисертационният труд е изготвен на базата на проучвания, проведени в СБАГАЛ „Проф. д-р Д. Стаматов“ ЕООД – Варна и МБАЛ „Св. Анна“ – Варна за периода 2013г. до 2018г. Проучването е с ретроспективен и проспективен характер. Авторът обособява много точно включващите и изключващи критерии, което е подход гарантиращ точно максимална достоверност на направените впоследствие изводи. Статистическа обработка е базирана на първична обработка на данните, статистически анализ и графично представяне.

Разделът „**Резултати и обсъждане**” е представен в 6 подраздела в съответствие с поставените задачи на дисертационния труд, което внася прегледност на представените данни. Резултатите са обобщени в опростени таблици и графики, които илюстрират направените от автора изводи. Правилният алгоритъм на приложение на определен метод за прекъсване на бременността, по отношение на успеваемост, безопасност и усложнения е ключов фактор за успеваемостта на метода.

В **заключението** д-р Жеков подчертава, че лечението на пациентките трябва да бъде индивидуализиран според специфичните особености, като предлага оптимизиран подход при подбора на пациентките за прекъсване на бременността, но същевременно подчинен на правилата, които налага съвременната медицината на доказателствата.

В резултат от извършения анализ в предложения дисертационен труд са формулирани **8** на брой **изводи**.

Дисертатнтът изтъква редица **приноси**, разделени в две категории – приноси с **потвърдителен характер** и приноси с **оригинален характер**. От приносите с оригинален характер, дисертатнтът акцентира на принос номер 3 *„Реализира се алгоритъм за приложение на топожин при медикаментозен аборт през II триместър“*

Забележки и препоръки:

Библиографията обхваща **207** литературни източника подредени по азбучен ред, от които **33** на български автори на кирилица и **174** на латиница. Прави впечатление, че е добре изучен и цитиран българският опит в областта на прекъсването на бременността в различните ѝ срокове и с различните методи. Дисертатнтът показва широк обзор на опита по темата в светомната литература. Това е сериозна база за правилното формулиране на целите и задачите на научния труд, както и на интерпретацията на получените резултати.

Ценно качество на дисертационния труд е и методът на проучването, което включва ретроспективен и проспективен материал.

Като **приноси с оригинален характер** считам, че следва да се изтъкнат следните:

1. За първи път в страната се проведе проучване, което измерва относителния риск за поява на ранни и късни усложнения при медикаментозен и хирургичен аборт през I и II триместър на бременността.
2. Установява се, че относителният риск за ранни усложнения при вакуум-аспирацията е два до три пъти по-малък от този при медикаментозния аборт през I триместър, а прилагането на медикаментозен аборт през II триместър е свързано с намаляване на риска от стерилитет и късни усложнения
3. Изяснена е икономическата целесъобразност на методите за прекъсване на бременност – аборт през I и II триместър на бременността.

Останалите посочени от дисертанта приноси имат **потвърдителен характер.**

III. Заключение

Представеният от д-р Жеков дисертационен труд изпълнява критериите за научен труд с клинична и практическа насоченост по начина на разработката, методите на изпълнението, съдържанието и формата на представяне.

Изводите на автора са добре онагледени в текста с фигури, диаграми и таблици.

Преценката е, че дисертантът се е справил успешно с поставените задачи.

Като цяло, от изтъкнатото по-горе става видно, че:

1. Поставената цел и задачи на разглеждания проблем са решени успешно.
2. Разработването, обобщението и изводите в дисертационния труд в много пунктове са теоретично и практически полезни.
3. Крайният резултат от работата е несъмнено положителен и представлява сериозен научно-практически принос.

Представеният дисертационен труд на тема **„Методи за прекъсване на бременността в акушеро-гинекологичната практика”** притежава качествата на дисертабилна научна разработка, поради което давам своята изцяло **положителна** оценка.

Предлагам на уважаемото Научно жури да гласува **положително** за присъждане на образователната и научна степен **„доктор”**, по научна специалност **„Акушерство и гинекология“** на д-р **Живко Стоянов Жеков.**

13.04.2021г.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:.....

/Доц. д-р Ж. Каразьозова, дм/